

Er komt veel informatie langs bij het bestuur van de Kring. Een selectie vindt u in deze periodiek. Zes keer per jaar ontvangt u deze Nieuwsbrief.

Heeft u iets te melden, een vraag over of een aanvulling bij een onderwerp, meld dat s.v.p. via nieuwsbrief@oudheidkundigekring.nl.

De Kring is een vereniging van en voor alle 642 leden.

In deze Nieuwsbrief staan de komende activiteiten en zaken waar wij als Kring mee bezig zijn.

Algemene Ledenvergadering 20 april 2023

Datum: **donderdag 20 april 2023**

Plaats: Ontmoetingscentrum De Paperclip, Eiberstraat 14, Velp.

Aanvang: 19.30 uur, inloop vanaf 19.00 uur

Sluiting: circa 22.00 uur

Programma:

19.30 uur Huishoudelijk deel van de vergadering

20.15 uur Pauze

20.30 uur Jowin Heemskerk over de activiteiten in het kader van Rheden 450 jaar

21.30 uur Borrel en afsluiting

De agenda en bijbehorende stukken heeft u ontvangen bij Ambt & Heerlijkheid nr 218 van maart 2023.

In verband met de capaciteit van de zaal is het wenselijk uw komst voor zowel de ALV als de lezing uiterlijk 17 april bij voorkeur per e-mail te melden.

e-mail: secretaris@oudheidkundigekring.nl

Zondagmiddagwandelingen 2023

Ook dit jaar worden er weer zondagmiddagwandelingen volgens onderstaand schema georganiseerd.

De eerste dorpswandeling van dit seizoen is a.s. zondag en start om 13.00 uur bij de Dierense Sjoel aan de Spoorstraat 34 te Dieren.

2 april: **Dieren** – Jeroen van Gessel

7 mei: **Velp** – Nelleke den Boer en Ton Burgers

4 juni: **Spankeren** – Ton Elzebroek en Wim van den Beukel

2 juli: **De Steeg** – Jan van den Broek en Harrie Kooijman

6 augustus: **Ellecom** – John Striker, Hans Cornelissen en Frans de Boer

3 september: **Laag-Soeren** – Cees Ursem

1 oktober: **Rheden** – Hermien Rijnbende en Marnix Nijenhof

5 november: **Rozendaal** – Michael Ruseler en Jan Schaeffer

Meer informatie is te vinden op onze website <https://www.oudheidkundigekring.nl>

Voorjaarsexcursie kasteel en landgoed Twickel 15 juni 2023

Op 15 juni a.s. organiseren we weer een voorjaarsexcursie, ditmaal naar het zeven eeuwen oude kasteel Twickel bij Delden. We zijn daar eerder te gast geweest, maar dat is zo lang geleden dat er nog maar weinig leden zullen zijn die zich dat kunnen herinneren. Tijd dus voor een nieuwe kennismaking met dit particulier bewoonde kasteel met – naar eigen zeggen – één van de mooiste kasteelinterieurs van Nederland.

De excursie is reeds volgeboekt, u kunt zich nog wel aanmelden voor de wachtlijst.

Meer informatie vindt u op onze website: <https://www.oudheidkundigekring.nl/soort/excursies/>

Verslag Oude Jan-lezing donderdag 9 maart 2023

Marjolein Sanderman, beleidsadviseur erfgoed gemeente Rheden, heeft op 9 maart 2023 in De Oude Jan te Velp een lezing gegeven over het erfgoed in de gemeente Rheden.

Zij sprak over het beheer en behoud van het erfgoed in Rheden. Onder andere ging zij in op de intrinsieke waarde van het erfgoed en verbinding met leefomgeving en elkaar, het verleden heden & de toekomst en de andere opgaven in de samenleving.

Deze zomer gaat zij genieten van een welverdiend (pre) pensioen. Tijdens haar loopbaan heeft Marjolein veel gedaan om het erfgoed in Rheden, maar ook landelijk, te bewaren. Ook als het niet meteen lukte kon zij zich vastbijten in een idee voor restauratie. Een voorbeeld is de restauratie van De turnhal Avegoor.

Het bestuur van de OKRR dankt Marjolein voor al haar inspanningen.

Terugblik Gelderlandcafé over Verhaal van Gelderland 17 maart 2023

Ruim 70 leden van onze Kring en andere belangstellenden waren op vrijdagavond 17 maart naar Boekhandel Jansen & De Feijter gekomen voor het Gelderlandcafé.

Dolly Verhoeven trapte af en nam iedereen mee in het Verhaal van Gelderland, een overzicht van de bijzondere contrastrijke geschiedenis van de provincie. Bijzonder aan het vierdelige Verhaal van Gelderland zijn het grote aantal speciaal gemaakte kaarten, de unieke afbeeldingen en de vernieuwde infographics waardoor je in een oogopslag de informatie tot je kunt nemen.

Aansluitend nam Johan Oosterman iedereen mee langs de bijzondere landgoederen en kastelen die aan de rand van de Veluwezoom zijn ontstaan zoals Middachten, Biljoen en Kasteel Rosendael.

Rheden 450 jaar

Op 15 april a.s. wordt het plaatjesveramelalbum 450 jaar bijzonderheden gelanceerd. Jumbo Velp, PLUS Velp en PLUS Rheden doen mee. Één week voor de start krijgt men een waardebon/flyer door de bus voor een gratis verzamelalbum. Bij deze waardebon zit ook één gratis zakje plaatjes. Verder verzamelen kan omdat je bij de boodschappen gratis zakjes met plaatjes ontvangt.

Om het boek volledig gevuld te krijgen, wordt aan het eind van het project een ruilbeurs georganiseerd worden.

De teksten in het boek zijn gebaseerd op de inhoud van "De Canon van Rheden". De te verzamelen afbeeldingen komen uit ons archief of zijn door leden beschikbaar gesteld.

In het kader van Rheden 450 jaar worden op dit moment door de werkgroep ouderen en fietsroutes een aantal activiteiten voor de verzorgingshuizen in Rheden (Beverode, Lorentzhuis en Rhederhof) afgerond.

Er worden 3 fietsroutes van ongeveer 5 kilometer voor duo-fietsen en (duo) scootmobiel door Velp, Rheden en Dieren gemaakt. Iedere route start bij het verzorgingshuis.

Ook worden er 2 virtuele fietsroutes gemaakt voor de fysiotherapie. Op een beelddisplay zullen de routes worden getoond terwijl de deelnemer op een beleef-fiets zit.

Tot slot komt er een fietsroute van laag naar hoog en een route langs de IJssel.

Peter Oversteegen faciliteert het maken van de fietskaarten.

In het jubileumjaar van de gemeente Rheden komt iedere week een Nieuwe Rhedenaar aan het woord en wordt dit geplaatst op de website van de gemeente.

Een voorbeeld van deze reeks is: Jeannette van Eert

Ze is geboren en getogen in Nijmegen. En ze houdt van die stad. Eerst vond ze de mensen in haar nieuwe woonplaats De Steeg wat gereserveerd, maar na vijf jaar heeft 'de vrouw van de burgemeester' er haar draai gevonden. 'Zelfs mijn kinderen blijven graag logeren.'

Ze reist nog veel richting Nijmegen, voor haar werk (als budgetcoach in de Pompekliniek), haar moeder (in Mook) en haar eerste kleinkind (in Leuth).

Na Velperbroek voelt het als thuiskomen: rechts de IJssel, links de Veluwezoom. En dan afslag De Steeg:

de kerk, de landgoederen, het strooien dorp en haar geliefde Maison du Steeg.

Hoewel ze eerst in Velp had willen gaan wonen, 'stadser', waardeert ze nu juist de rust. Ze woont fijn in het hart van de gemeente, en vlakbij het gemeentehuis (als dat er straks weer staat). 'Dan kan Carol thuis komen eten voor hij 's avonds weer verder vergadert.'

Doordat ze in coronatijd veel thuis waren en veel wandelden ging het wennen sneller. En als vrouw van de burgemeester ontmoet ze veel mensen en komt ze op plekken die ze anders niet zou leren kennen. Bijvoorbeeld tijdens het Zoomfestival op Avegoor of de Dodenherdenking bij het Rozenbos.

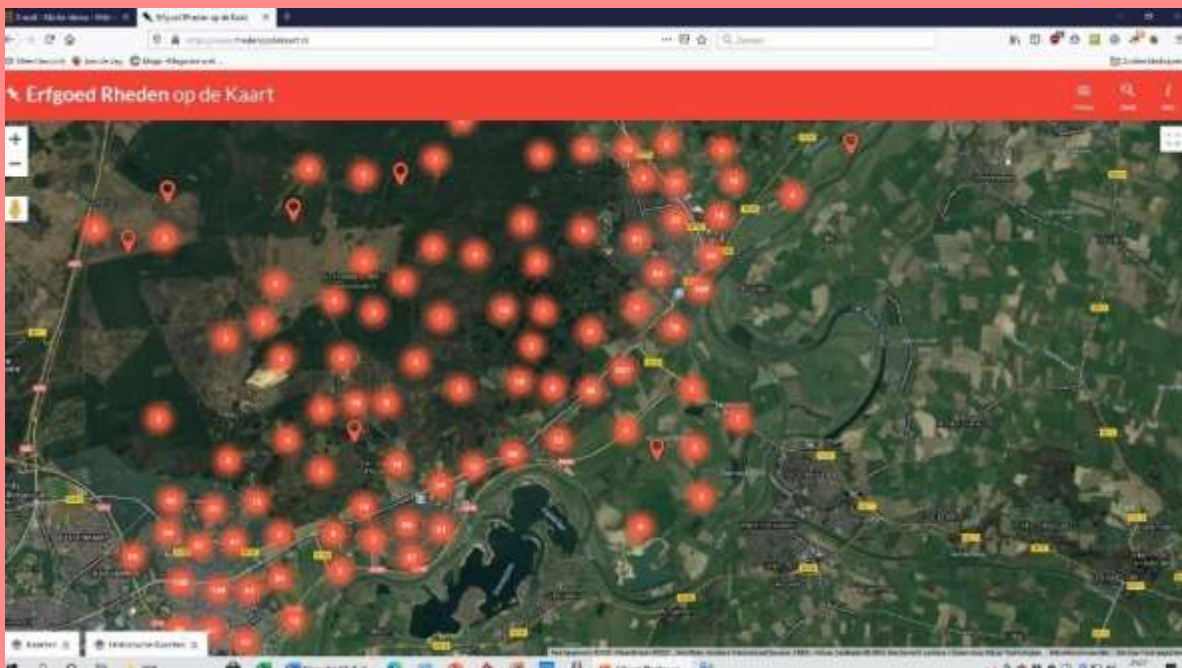
Voortgang Werkgroep Archief

Bij het archiefwerk is een mapje aangetroffen met foto's, waarvan de archiefcommissie geen idee heeft wie dit zijn. In onze vorige Nieuwsbrief hebben wij 2 van deze foto's geplaatst. Nu wederom 2 foto's. Op de vorige publicatie is geen reactie ontvangen, wellicht dat iemand de foto's wel herkent. Wij horen dat graag.

Jan de Bes
Archivaris
archief@oudheidkundigekring.nl

Nieuwe website "Rheden op de kaart"

“Iedereen die in aanraking komt met de website ‘Rheden op de kaart’ is enthousiast over de vele informatie die er te vinden is” zegt Martin Idema, voorzitter van de Stichting Rheden op de Kaart. “Klik je op www.rhedenopdekaart.nl, dan kom je op deze erfgoedwebsite met veel informatie, duizenden foto’s, films en kaarten. Het erfgoed van de zeven dorpen van de gemeente Rheden, van de gemeente Rozendaal en van de Z.O.-Veluwezoom is er op de kaart vastgelegd. Met meer dan 2.000 locatiegegevens.”

Veel meer gebruiksmogelijkheden

“Op de nieuwe website staat de kaart met locatiegegevens nog steeds centraal, maar het wordt veel intuïtiever, overzichtelijker en je kunt gegevens gaan combineren. Daarnaast komt er de mogelijkheid om verschillende ondergronden in de kaart te gebruiken, zoals de topografische kaart, historische topografische kaarten en de hoogtekaart.”

Persoonlijke interesses vrijwilligers

‘Rheden op de Kaart’ werkt met vrijwilligers die doorgaans voor hun eigen dorp gegevens verwerken. Het bestuur zoekt extra vrijwilligers voor het vullen van de website. Onder de leden van de Oudheidkundige Kring Rheden-Rozendaal, waar ook nauw mee wordt samengewerkt, zijn zeker mensen die daar veel aardigheid aan kunnen beleven. En dat geldt ook voor mensen die zich betrokken voelen bij Facebookpagina’s als ‘Je bent Dierenaar als’, ‘Je bent Velpenaar als’, enz. Graag komt bestuur@rhedenopdekaart.nl met geïnteresseerden in contact.

Inloopavond Historie van Rozendaal op dinsdag 18 april 2023

Historische informatie halen of brengen?

Inloopavond op
dinsdag 18 april 2023.
Tussen 19.00-21.00
uur in de Serre van
Rozendaal op de
Kerklaan.
U kunt binnenlopen op
het moment dat u
schikt.

Wat wilt ú?

Wilt u meer weten van de geschiedenis van Rozendaal of over een straat of huis?
Heeft u historisch materiaal of historische informatie waar u een goede bestemming voor zoekt? Wilt u oude foto's laten scannen voor breder gebruik?
Wilt u meer weten over de erfgoedorganisaties in Rheden en Rozendaal of hebt u suggesties voor deze organisaties?

Wat kunt u op deze avond verwachten?

diverse powerpoints over het oude dorp Rozendaal
informatietafel; verkoop historische uitgaven
demonstratie van de erfgoedwebsite www.rhedenopdekaart.nl en de ontwerpversie van de
nieuwe site www.erfgoedrheden-rozendaal.nl
enkele oudere Rozendalers als vraagbaak

Welke organisaties zijn actief op historisch gebied?

Stichting Rheden (en Rozendaal) op de Kaart – erfgoedwebsite
Oudheidkundige Kring Rheden en Rozendaal met website, archief, dorpswandelingen en het
blad Ambt & Heerlijkheid
Comité Open Monumentendag Rheden en Rozendaal
Gemeente Rozendaal

Oproep van de Werkgroep erkenning Gelders Kleverlands

Op 24 maart jl. is in het gemeentehuis van Zevenaar een symposium gehouden over erkenning van het Kleverlands in Gelderland. Het Kleverlands is de taal die vanouds gesproken wordt in een regio rondom Kleef. In Gelderland betreft dat de gemeenten Rheden, Rozendaal, Renkum, Arnhem, Zevenaar, Westervoort, Duiven, Montferland, Berg en Dal, Heumen en Nijmegen.

Het symposium werd georganiseerd door de Werkgroep Plan Erkenning Gelders Kleverlands, die bestaat uit dr. Charlotte Giesbers (voorzitter), Frans van Gorkum (secretaris), dr. Antoon Berentsen, Theo Giesbers, dr. Humphrey Ottenhof en dr. Lex Schaars.

Reden om te streven naar erkenning is het feit dat deze regio grenst aan gebieden waar dialecten gesproken worden die al wel als regionale taal erkend zijn volgens het Europees Handvest voor regionale talen en talen van minderheden. Dat zijn het Nedersaksisch, het Limburgs en het Kleverlands in de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen. De situatie is ook daarom onbevredigend omdat het Gelders Kleverlands niet heeft bijgedragen aan de vorming van het Standaardnederlands, een eis die opgenomen is in het Handvest. Immers, delen waar Kleverlands gesproken wordt, zijn pas in 1815 bij Nederland gekomen, bijna twee eeuwen nadat het Standaardnederlands ontstaan is.

Aan deze onbevredigende situatie komt een einde als de provincie Gelderland zou besluiten de regering te vragen om het Kleverlands voor te dragen voor erkenning volgens het Handvest. Uit gesprekken met de Gelderse gedeputeerde van cultuur blijkt dat er begrip bestaat voor dit streven. Tegelijkertijd is het voor de provincie Gelderland van groot belang dat dit plan door de samenleving gedragen wordt. Uit een aantal gemeenten heeft de werkgroep die steun al gekregen. De werkgroep doet graag ook een beroep op de leden van de Oudheidkundige kring Rheden – Rozendaal om de actie te ondersteunen. Dat kan door een steunbetuiging te sturen naar het e-mailadres van de werkgroep: kleverlands@kleverlands.eu. U zou hierbij de tekst kunnen gebruiken, die na afloop van het symposium is opgesteld: “Van harte ondersteun ik het initiatief ervoor te zorgen, dat de Kleverlandse dialecten in Gelderland alsnog de erkenning krijgen volgens het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden.”

Mocht u nadere inlichtingen willen, dan kunt u contact opnemen met dr. Lex Schaars (tel. 0314 341901; e-mail schaarskolk@kpnmail.nl).

Boeken- en tijdschriftenverkoop

Op onze website worden behalve tal van boeken ook diverse tijdschriften aangeboden en er is regelmatig nieuwe voorraad. Er is nu bijvoorbeeld weer een complete serie jaargangen beschikbaar van het cultuurhistorisch magazine 'Rheder Spreng' dat van 1995 tot 1998 is verschenen en van het Comité Open Monumentendag Rheden-Rozendaal ontvingen we overvloedige exemplaren van de programmaboekjes uit de periode van 2010 t/m 2022, die we gratis beschikbaar mogen stellen. Verder vind u er ook ledenbladen van bevriende organisaties uit Arnhem, Apeldoorn, Oosterbeek/Renkum en Wageningen en een serie jaarverslagen van het Wijnhuisfonds in Zutphen uit de jaren '80 van de vorige eeuw. Daarom is het de moeite waard om weer eens te kijken op <https://www.oudheidkundigekring.nl/publicatie-type/boeken/>. Bestellen kan eenvoudig via het bestelformulier op de site. Oude nummers van ons ledenblad – voor zover nog aanwezig - kunnen worden besteld via penningmeester@oudheidkundigekring.nl.

Dit keer in de etalage (v.l.n.r.) :

- Rheder Spreng (complete jaargang 1996)
- Gemeente Rheden 50 jaar vrij
- Wijnhuisfonds, jaarverslag 1989
- Open monumentendag 2010

